

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUBLISHING CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Telephone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Entered as second class March 7, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill.,
under the Act of March 3, 1879.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUBLISHING CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Telephone Roosevelt 8500

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. XI.

Kaina 3c.

Chicago, Ill., Trečiadienis, Rugpjūčio-August 13 d., 1924

437

No. 195

Ispanijos karalius noris abdikuoti

Skundžia Bulgariją Santarvei

Didelės išskilmės Berlyne del 5 metų respublikos sukaktuvių

Ispanijos karalius žadės atsisakyti sosto

Del kritingos krašto padėties laukiama didelių atmainų valdžioj

LIVERPULIS, Anglija, rugp. 12.— Laikraščio Liverpool Post korespondentas Madridė telegrafu praneša šitokią žinią: "Šios dienos žinios čia savo pobūdžiu vienos kitom prieštarauja, bet gauta iš pusiau oficialių versmų žinia patvirtina pranešimus, kad padėtis Ispanijoje pasidarė labai rimta.

"Be to, kad ruošiamos premjero Primo de Riveros pasitraukimui ir pakeitimui diktatorybės konstitucine valdžia, labai gali but dar, kad ir karalius Alfonsas atsisakys sosto. Šią savo žingsnį karalius dabar su savo ministeriais svarstas."

Skundžia Bulgariją del sutarties laužymo

PARYŽIUS, rugp. 12.— Le Matin korespondentas Belgrade praneša, kad Graikijos, Jugoslavijos ir Rumanijos valdžios, pasikeitusios nuomonės del situacijos Bulgarijoje, laiko reikalinga atkreipti Santarvės domes į tai, kad Bulgarijos valdžia laužanti Neulij sutartį, padidindama savo kariuomenę 4,000 savanorių.

Graikai, Jugoslaviai ir Rumanai pripažįsta, kad agrarų ir komunistų žygių grumoj Bulgarijos valdžiai pavojum, tačiau, sako jie, tas dar negali pateisinti sutarties laužymą.

Penkerių metų Vokietijos Respublikos šventė

Sukaktuvės didelėmis išskilmėmis apvaikščiota visoj Vokietijoje

BERLINAS, rugp. 12.— Visoj Vokietijoje vakar buvo švenčiamos penkerių metų Vokietijos Respublikos sukaktuvės. Berling miestas buvo visas nukaišytas respublikos vėliavomis, o tai nepaprastas dar iki šiol imperijos sostinėj reginys. Tų vėliavų vėliavukų buvo toks didelis reikalavimas, kad užsakymams išpildyti jų dirbtuvės per pastarąją savaitę dirbo dieną ir naktį.

Ties buvusio kaizerio rumais buvo didelis kariuomenės paradas, ir prezidentas Ebertas savo kalboj dėkojo jai už išgelbėjimą respublikos, kada jos gyvybei nekartą grumoj didžiausias pavojus.

Derybos del evakuavimo Ruhro

Vokiečiai nori, kad okupantai pasitrauktų per 6 mėnesius; francuzai reikalauja metų.

LONDONAS, rugp. 12.— Francuzų ir vokiečių delegatų tarptautinei konferencijai šiandie vėl pradėjo derybas, bandydami susitarti del laiko, kada galutinai turėtų but Ruhro evakuotas.

Vokiečiai norėtų, kad evakuavimas butų pabaigtas per šešis mėnesius nuo dienos kai jis bus pradėtas, tuo tarpu francuzai nori gaut tam istisus metus. Manoma betgi, kad tuo klausimu bus susitarta kompromiso keliu.

Sako, kad Premjeras Herriot buvęs Paryžių įgaliojtas sukurti evakuoti Ruhrą per vienuolika mėnesių.

Gelžkelių tarnautojų klausimas.

Antras surištas su Ruhro evakuavimu klausimas, del kurio tuo pačiu atveju abiem pusėm reikės susitarti, tai francuzų-belgų geležinkelių tarnautojų palikimas Reinlando geležinkelių linijų tarnyboj. Francuzai su belgais nori palikti savisių tose linijose ir toliau, vykdanč Daves'o planą; vokiečiai gi reikalauja, kad, pradėjus reparacijų programą vykinti, geležinkeliai butų tuojau grąžinti pilnai į vokiečių rankas.

Su visų trijų konferencijos komisijų raportais principaliai sutikta, ir gal but, kad iki ketvirtadienio ar penktadienio bus del jų galutinai susitarta.

Paskola 7-tu nuosimėčiu

Daily Telegraph žiniomis vakar Londono bankininkai turėję pasitarimą projektuojamos paskolos Vokietijai reikalais. Skolos palukio jie aplamai skaito septintą nuosimėčiu.

Coolidge susirūpinęs del karo skolų.

WASHINGTONAS, rugp. 12.— Prezidentas Coolidge labai patenkintas Londono konferencijos progresu, tik jis galis, kad ten įvelta ir aliantų karo skolų klausimas. Del skolų, kurias aliantai kalti Jungtinėms Valstijoms, prezidentas pakartoja tą patį, kas jau ne kartą buvo valdžios pareikšta, butent, kad jis neturi galios svarstyti nė jokių naujų tuo klausimu pasiūlymų, kadangi kongresas yra nustatęs tam tikras sąlygas, kuriomis visos karo skolos turi but išlygintos.

BANKO KASIERIUS SUIMTA

Esąs pasiglemžęs 123,000 dolerių banko pinigų.

PEORIA, Ill., rugp. 12.— Valstijos revizoriui peržiūrėjus Fond du Lac State banko knygas pasirodė, kad truksta apie 123,000 dolerių. Banko kasierius John M. Speer tapo suimtas ir laikomas Tazewell kauntes kalėjime. Jis bus pašauktas tieson del pasiglemžimo banko pinigų.

RIAUSĖS PORTUGALŲ SOSTINĖJ

Komunistai bandė sukelti maištą, bet nepavyko.

LISABONAS, Portugalija, rugp. 12.— Vakari komunistai bandė čia sukelti maištą: Buvo mesta keletas bombų, bet del jų niekas nenukentėjo. Suimta keliolika asmenų. Kariuomenė ir policija įsteigė vėl tvarką ir mieste šiandie visas ramu.

MacDonaldas-- didžiausia Europoj figura

Vazinėjęs kurį laiką Europoj ir dabar ką tik grįžęs Chicagon, Continental and Commercial National Banko vice-prezidentas Raiph Van Vechten pareiškia nuomonės, kad Vokietija greitu laiku sugebėsianti vėl patapti viena stambiausių konkurencijų pasaulio rinkose ir viena didžiausių pirkėjų žaliavos medžiagos, — jeigu tik, žinoma, busiūs umai pradėtas vykinti Daves'o eksperty komisijos reparacijų planas ir Vokietija busianti aprūpinta reikalingais kreditais. Jos darbo organizacija esanti puikiosios tvarkoj, jos įstaigos, fabrikai — įtaisyti kogeriausiai, aprūpinti visomis darbo monėmis; ji spėjo jau įtaisyti puikų prekybos laivyną. Visa, ko ji dabar stinganti, tai dirbamojo kapitalo ir kredito.

Kalbėdamas apie Angliją, p. Van Vechten apie jos socialistų premjerą šiaip sako:

"Anglijoj, Ramsay MacDonaldas tampa viena didžiausiųjų šios gdynės figurų. Sakau ta tai turėdamas omenėj tą, ką jis yra atsiekęs savo užsienio politikoje. Tai buvo šauniasis žygis, kai Britų premjeras, apleidęs parlamentą, sovė į Paryžių ir laimėjo francuzus kooperuoti darbe, įsteigti reparacijų planą, kurs, dabar matyt, bus veikiai formaliai priimtas. Savo kilnių žygių jis padarė tai, kad Francijos premjeras Herriot'as amė jaustis, kad Daves'o planas yra Herriot'o planas. Jeigu tas planas bus pradėtas vykdyti, MacDonaldas, man regis, nusiplies visų didžiausio kredito didesnio, negu bet kuris kitas žmogus. Sakau tai, pripažindamas pilnai Daveso komisijos nuopelnus del jos nuveikto didelio darbo."

ZMOGŽUDYBĖMIS J. V. SUMŠA VISUS REKORDUS

Žmogžudybių skaičium Jungtinės Valstijos užima pirmą civilizotame pasauly vietą. Imant pamatan praeitųjų 1923 metų žmogžudybių skaitmenis Anglijoj ir Jungtinėse Valstijose, tai Anglijai imtų daugiau nei penkiasdešimt metų, kad jos užmušimų skaičius susilygintų su Jungtinių Valstijų skaičium. Užmušimai Jungtinėse Valstijose pasitaiko tris kartus dažniau nei Italijoje. Jungtinėse Valstijose iš kiekvieno 100,000 gyventojų užmušama 10.2 per metus.

Chicago ir apilinkė.— Oficialis oro pranašas šiai dienai pranašauja: Aplamai gražus oras ir vėšiau; vidutinis maingasis vėjas. Vakari temperatūra vidutiniai siekė 730 F. Šiandie saulė teka 5:54, leidžiasi 7:56.

PINIGŲ KURSAS

Vakar, rugp. 12, užsienio pinigų ne mažiau kaip už \$25,000 dolerių bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais šitaip:

Anglijos, 1 sv. sterlingų	\$4.57
Belgijos, 100 frankų	\$5.17
Danijos, 100 kronų	\$16.16
Italijos, 100 lirų	\$4.50
Francijos, 100 frankų	\$5.61
Lietuvos, 100 litų	\$10.30
Norvegijos, 100 kronų	\$15.98
Olandijos, 100 florinų	\$39.16
Suomijos, 100 markų	\$2.54
Švedijos, 100 kronų	\$26.66
Šveicarijos, 100 frankų	\$18.90

Brazilijos federalė kariuomenė gena sukilėlius

Sao Pauloje tęsiasi areštai asmenų, įtariamų del dalyvavimo sukilime.

BUENOS AIRES, rugp. 12.— Gautais iš Cuyabos oficialiais pranešimais Sao Paulo sukilėliai, Brazilijos federalių jėgų spaudžiami, traukiasi Paranos linkui.

Sao Paulo mieste ir apilinkėj vis dar areštuojama asmenų, įtariamų del dalyvavimo sukilime, arba del padėjimo sukilėliams.

Sergipe vėl ramu

RIO DE JANEIRO, rugp. 12.— Federalė kariuomenė sumušus maištininkus Aracajuje, Sergipe valstijos gubernatorių vėl grįžo savo vieton. Valstijoje dabar ramu.

Bijodami, kad valdžios kariuomenė neimtų bombarduoti miesto, kai sukilėliai laikė jį savo rankose, iš Sao Paulo buvo pabėgę daugiau nei 250,000 žmonių. Dabar, kad maištininkai pasitraukė, beveik visi tie pabėgėliai vėl grįžo.

KU-KLUX-KLANAS PASIRAIŠĖ TAIKOS SUTARTĮ

NILES, Ohio, rugp. 12.— Ilgą laiką vedusios tarp savęs kovų vietos Ku-Klux-Klano organizacija su priešinga jai Knights of the Flaming Circle organizacija galų gale nutarė paliauti vieni kitus puolę. Vakar įvyko abiejų organizacijų lyderių taikos derybos; prieita prie susitarimo ir pasirašyta taikos sutartis. Nuo šio laiko visame Weatherfieldo valsčiuje, kuriam priklauso ir Niles, turės viešpatuoti tarp klaniečių ir cirkeliečių broliška meilė ir sutikimas.

PLANUOJA KAMPANIJĄ DEL UNIJOS LĖBELIO

ATLANTIC CITY, rugp. 11.— Amerikos Darbo Federacijos vykdomoji taryba nutarė surengti kampaniją unijos lėbeliui populiarizuoti. Kampanija tęsis visą mėnesį, pradedant nuo rugpjūčio 25 dienos. Federacija pakinkys darban visus savo 30,000 skyrų agituoti žmonėse, kad pirkty tik unijinio darbo prekes, pažymėtas darbininkų unijos ženkleliu.

NUŠOVĖ AUTOMOBILININKĄ KAM TUREJO PERSVIESIUS ŽIBURIUS

PEORIA, Ill., rugp. 11.— Aversvillės deputų maršalas nušovė automobilu važiuosį praeitą naktį W. A. Smithą iš Sparlando, Ill., kam jo automobilio žiburiai buvo perstiprūs, ir liepiamas sustoti, nesustojė.

SUĖMĖ \$130,000 VERTĖS NARKOTIKŲ

DETROIT, Mich., rugp. 11.— Vakari policija suėmė čia didelę daugybę draudžiamų narkotikų, atsiųstų skrynioj iš New-Yorko vienam vietos "pedleriui". Narkotikų vertė siekia apie 130,000 dolerių.

PAŠTO ŽENKLELIŲ RINKĖJŲ KONVENCIJA

DETROIT, Mich., rugp. 12.— Čia prasidėjo American Philatelic Society's metinė konvencija. Suvažiavime dalyvauja apie 300 tos pašto ženklelių rinkėjų draugijos narių.

Bulgarijos sostinės bankai policijos dabojami

Policijos prefektas turis žinių, kad komunistai planuoja puolimą.

SOFIJA, Bulgarija, rugp. 12.— Bulgarijos Valstybės Bankas, lygiai ir visos kitos finansinės įstaigos Sofijoje yra stropiai policijos sergėjamos. Policijos prefektas buvo sušaukęs visus miesto bankininkus ir pranešė jiems, kad jis turis tikrųjų tikrausių įrodymų, kad komunistai ir agrarai planuoja neužilgio daryti puolimą bankinių įstaigų ir išsprogdinti jas.

Valstybės bankas yra kariuomenės saugojamas, su pastatytais banko triobesų kulkosidžiais.

CHICAGOS TRAUKINYS ISSOKO IŠ BĖGIŲ

Keletas žmonių sužeista, bet ne pavojingai.

ROCHELLE, Ill., rugp. 12.— Chicago, Burlington & Quincy Oriental Limited traukinys No. 49 netoli Rochelle stoties išstruko iš bėgių. Kelios dešimtys pasažierių buvo stiprokai sukrėsti, keletas sužeisti, bet pavojingai sužeistų nėra.

UŽDARĖ BANKĄ

PUTMAN, Conn., rugp. 12.— The First National Bank of Putman, kurio kasierius Gilpatrick praeitą ketvirtadienį nusišovė, ši rytą tapo nacionalių bankų revizijos uždarytas.

BALBOA, Panama, rugp. 12.— Ties Nikaraguos pakraščiais ant pavandeninių uolų užėjo naujas, dar savo pirmą kelionę daras Britų garlaivis Lamares. Iš čia pasiūsta pagalba.

BUENOS AIRES, Argentina, rugp. 12.— Italijos karaliūnas Humbertas iškeliavo iš čia per Argentina į Čilę.

SILOUX CITY, Iowa, rugp. 12.— Cudahy Packing kompanijos taukų sandėliuose vakar penki gaisrininkai pritroško.

50 Centų

Už Telegrafines Pinigų Perlaidas

Kitur už tokias pat telegramas reikia mokėti nuo \$1.75 iki \$6, kuomet per Naujienas galima pasiųsti už 50 centų beveik ar trumpas ar ilgas adresas, didelė ar maža suma.

Jums dabar nėra reikalo laukti mėnesį laiko, kol Jus giminės paims pinigų, kad per Naujienas galima nusiųsti į 3 ar 4 dienas, ir sulig Lietuvos pašto greitumu yra pristatomi žmonėms į visus Lietuvos miestelius.

Naudokitės Naujienų Telegramais, nes tai yra pigus ir greičiausias pinigų siuntimo budas.

Kam pertoli nueiti į Naujienų vyriausią ofisą, tie gali induoti pinigus pasiuntimui telegramu Lietuvon Naujienų autorizuotiems agentams:

BRIDGEPORT: AUŠRA: — 3210 South Halsted Street.

TOWN OF LAKE: BENOSIAUS APTIEKA: 1616 West 47th Street.

ROSELAND: TUPIKAIČIO APTIEKA: 233 East 115th Street.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

